

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ บ้านคุณทักษพล คุณจริยา เจียมวิจิตร
๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๗

โดย

วันชัย ภู่งาม

ณ กาลครั้งหนึ่ง ที่ บ้านคุณทักษพล คุณจริยา เจียมวิจิตร ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๗

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

เมื่อวันเสาร์ที่ ๑๖ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวน
เขตต์ ประธานมูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา ได้รับเชิญจากคุณทักษพล
คุณจริยา และคุณศิริพล เจียมวิจิตร เพื่อไปสนทนาธรรม ณ บ้านริมสนามกอล์ฟฟรอยด์
เจมส์ ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ระหว่างเวลา ๑๐.๐๐ -
๑๒.๓๐ น.

ครั้งนี้เป็นครั้งที่ ๓ ที่ข้าพเจ้าได้มีโอกาสไปร่วมฟังการสนทนาธรรมด้วย ก่อนหน้านั้นท่านเจ้าบ้านได้เรียนเชิญท่านอาจารย์ไปสนทนาธรรมที่บ้านของท่านหลายครั้ง และทุกครั้งคุณจริยา (คุณต๋อย) ท่านเจ้าของบ้าน จะกราบเรียนท่านอาจารย์ปลุกต้นไม้ไว้เป็นที่ระลึก เช่น ในครั้งก่อนนั้น ท่านได้กราบเรียนท่านอาจารย์ปลุกต้นอโศกพวงไว้ต้นหนึ่ง อยู่ใกล้กับต้นเดิมที่มีอยู่ ซึ่งกำลังให้ดอกพวงใหญ่สวยงามมากครับ

และในครั้งถัดมา เมื่อเดือนพฤษภาคม ท่านได้กราบเรียนท่านอาจารย์ปลุกต้นมะลิเฉลิมรินทร์ ซึ่งเพื่อนของท่านคือ ดร.ปิยะ เฉลิมกลิ่น เพื่งค้นพบมะลิพันธุ์นี้ และได้กราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

เพื่อขอพระราชทานนาม ซึ่งได้พระราชทานนามว่า "เฉลิมนรินทร์" ในวันนี้ ท่านเจ้าของมะลิพันธุ์ใหม่ที่เพิ่งถูกค้นพบ คือ ดร.ปิยะ เฉลิมกลิ่น ก็ได้เดินทางมาร่วมฟังการสนทนาด้วย และได้พาท่านอาจารย์ไปชมต้นมะลิ ที่ท่านอาจารย์ได้ปลูกไว้ในคราวก่อนอีกด้วย หลังจากนั้น ท่านเจ้าของบ้านได้กราบเรียนท่านอาจารย์ปลูกต้นสิรินธรวัลดี หรือสามสิบสอง ประดง ไว้เป็นที่ระลึกสำหรับการสนทนาธรรมในครั้งนี้

ดังที่ได้เคยเรียนให้ทุกท่านทราบแล้วในครั้งนั้นว่า ท่านเจ้าของบ้าน คือ คุณจรรยา ท่านเป็นผู้ที่ชอบสะสมพันธุ์ไม้ และชื่นชอบการปลูกดอกไม้มานานาพันธุ์เป็นอย่างยิ่ง ภายในเนื้อที่กว่าสามไร่แห่งนี้เต็มไปด้วยดอกไม้ต้นไม้นานาชนิด ทั้งที่

หาดูหาชมได้ยาก ก็สามารถหาดูได้จากที่นี่ และด้วยเวลาอันจำกัด ข้าพเจ้าจึงบันทึกภาพด้วยความรวดเร็ว เพื่อนำเพียงตัวอย่าง ขออภัยว่า เพียงตัวอย่าง ของดอกไม้ที่กำลังผลิดอกบานสะพรั่ง ทั่วบริเวณสวนสวยอันกว้างขวางและร่มรื่น โดยรอบบริเวณบ้าน

นอกจากดอกไม้นานาพันธุ์แล้ว คุณจริยา ยังได้เนรมิตกล้วยไม้ นานาชนิด ที่กำลังออกดอกบานสะพรั่ง มีสีสันสวยงาม ประดับประดาอยู่ตามโคนต้นไม้ใหญ่ ทั่วบริเวณที่ใช้เป็นที่สนทนาธรรมในวันนี้ เป็นความวิจิตรบรรจงของการให้ อันบุคคลละสมมา คือ นอกจากการให้ธรรมทาน อันเป็นเลิศกว่าทานทั้งปวงแล้ว ท่านเจ้าบ้านยังมีจิตที่ประกอบไปด้วยความเป็นมิตร คือ ความเมตตาและความปรารถนาดีที่จะให้ทุกท่านที่มาได้รับสิ่งอันเลิศที่สุด คือ ความเข้าใจพระธรรมท่ามกลางบรรยากาศที่พร้อมไปด้วย

ความสดวกสบาย สวยงามและร่มรื่นอย่างยิ่ง และเมื่อฟังการสนทนาธรรมเสร็จ ก็ได้จัดเตรียมอาหารอันประณีต หลากหลาย ไว้ให้ทุก ๆ ท่านได้รับประทานอย่างเต็มที่ ก่อนกลับอีกด้วย

"สัตว์โลกเป็นที่ดูผลของบุญและบาป" และ "ผู้ให้สิ่งที่เลิศ ย่อมได้รับผลอันเลิศ" เป็นสิ่งที่ข้าพเจ้าสังเกตและชื่นชมอนุโมทนาโดยบ่อย เมื่อได้เดินทางไปในที่ต่าง ๆ ที่มีการเชิญท่านอาจารย์ไปสนทนาธรรม ข้าพเจ้าได้เห็นความมีค่าที่สุด ที่บุคคลให้และได้รับ ได้เห็นการสะสมของการเป็นผู้ให้ ความเป็นผู้ละเอียด ความเป็นผู้อ่อนน้อมถ่อม

ตน ความเป็นผู้มีเมตตา คือความเป็นมิตร ความประณีตบรรจง ความเป็นผู้รู้พร้อม
ในรูปสมบัติ ในทรัพย์สมบัติ ประการสำคัญที่สุด สำหรับท่านผู้รู้พร้อมเหล่านั้น ที่ควร
แก่การอนุโมทนาอย่างยิ่ง ก็คือ การที่ได้พบกับพระธรรมในหนทางที่ถูกต้อง ที่ได้ทรง
แสดงไว้ดีแล้วนี้ เป็นสิ่งที่ประเสริฐที่สุด สำหรับการได้เกิดมาในชาตินี้ ซึ่งไม่สูญเปล่า
แล้ว ความเข้าใจพระธรรม เป็นอริยทรัพย์ เป็นทรัพย์อันประเสริฐยิ่งกว่าทรัพย์ใดในโลก
ที่จะติดตามไป เป็นที่พึ่งแก่บุคคลได้อย่างแท้จริง ในสังสารวัฏอันยาวนาน เมื่อมีความ
เข้าใจพระธรรมมากขึ้น ย่อมเป็นผู้ที่โน้มไปในความดีทุกประการ ทุกเมื่อ

รัตนสูตร

ว่าด้วยรัตนอันประณีต

ทรัพย์ เครื่องปลื้มใจอย่างใดอย่างหนึ่งในที่นี้ หรือในโลกอื่น หรือรัตนะใด อัน
ประณีตในสวรรค์ ทรัพย์เครื่องปลื้มใจ และรัตนะนั้น ที่เสมอด้วยพระตถาคต ไม่มีเลย
แม้อันนี้ เป็นรัตนะอันประณีตในพระพุทธเจ้า ด้วยคำสัตย์นี้ ขอความสวัสดิ์จึงมี

พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย ขุททกปาฐะ เล่ม ๑ ภาค ๑ หน้าที่ ๒๑๕

สำหรับการสนทนาธรรม เป็นเวลากว่า
สองชั่วโมงครึ่งในวันนั้น เป็นไปด้วยประโยชน์
สำหรับทุกคนอย่างแท้จริง ด้วยเป็นการสนทนา
ธรรมที่หลากหลายมีทั้งบรรพชิตและผู้ใหม่
มาร่วมสนทนา เป็นช่วงเวลาที่มีความหมาย
และเป็น ณ กาลครั้งหนึ่ง ที่มีความประทับใจ
จากการได้ฟังพระธรรมที่นี้ ตลอดช่วงเวลาแห่ง

การสนทนาธรรม ข้าพเจ้ารับรู้ได้ถึงความ
เข้าใจของหลาย ๆ ท่าน ที่ได้มีโอกาสมาฟังใน
สิ่งที่ไม่เคยได้ยินได้ฟังมาก่อน ข้าพเจ้าได้เห็น
ภาพของท่านผู้มาฟังที่มีความตั้งใจฟังด้วยดี
รู้สึกปีติไปด้วย กราบอนุโมทนาในความ
เกื้อกูลของท่านเจ้าบ้านจริง ๆ ครับ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สัตบุรุษย่อมให้ทานอย่างสัตบุรุษอย่างไร
คือ สัตบุรุษในโลกนี้ ย่อมให้ทานโดยเคารพ ทำความอ่อนน้อมให้ทาน
ให้ทานอย่างบริสุทธิ เป็นผู้มีความเห็นว่ามีผล จึงให้ทาน
ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อย่างนี้แล สัตบุรุษชื่อว่าย่อมให้ทานอย่างสัตบุรุษ.

เทวทหรรคที่ ๑ จุฬปยุตตมสูตรที่ ๑๐

พระสุตตันตปิฎก มัชฌิมนิคาย อุปริปัณณาสก์ เล่ม ๓ ภาค ๑ หน้าที่ ๑๔๙

ขอนำความการสนทนาบางตอนในวันนั้นมาให้ทุกท่านได้อ่านและพิจารณา เช่นเคย และอย่างที่ข้าพเจ้าเคยปรารภอยู่บ่อย ๆ ว่า กระทั่งที่ข้าพเจ้าจัดทำขึ้นนี้ เพื่อบันทึกเรื่องราวของ ณ กาลครั้งหนึ่งของ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่ได้

เดินทางไปสนทนาธรรมในที่ต่าง ๆ พร้อมภาพและข้อความธรรมะ ที่ท่านสนทนาไว้ อันจะยังประโยชน์แก่การพิจารณาในธรรม ที่ได้นำมาเป็นบรรณาการแก่ทุก ๆ ท่าน ที่ไม่มีโอกาสได้ไป เพื่อประโยชน์สำหรับท่านที่มีเวลาในการอ่านและพิจารณาอย่างช้า ๆ ช้า แล้วช้าอีก แล้ว ๆ เล่า ๆ เพื่อความเข้าใจ อันท่านพึงรู้ได้ด้วยตนเองนะครับ

ครั้งนี้ก็เป็นอีกครั้งหนึ่ง ที่กระทั่วยังมีความยาวเป็นพิเศษ ด้วยความธรรมะที่มีความไพเราะอย่างยิ่ง และเห็นว่าจะเป็นประโยชน์มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับท่านผู้ใหม่ที่จะได้รับคำตอบในเรื่องสำคัญ ๆ โดยครบถ้วน เป็นเรื่องที่กำลังอยู่ในความสนใจของบุคคลที่แสวงหาธรรมอยู่โดยทั่วไปในขณะนี้ ซึ่งเป็นการสนทนาโต้ตอบ คำต่อคำ ที่ทำให้เกิดความเข้าใจได้เป็นอย่างดีมาก ๆ ครับ

ท่านผู้ถาม :

กราบสวัสดีท่านอาจารย์คะ คือ หนูมีข้อสงสัยว่า หนูมีความเชื่อในเรื่องของกรรม ก็คือ เชื่อมาแต่เด็กว่า เราเกิดมา เรามีกรรมในส่วนหนึ่ง ที่เราต้องมากำเนิด ที่นี้เราก็จะมีคำพูดที่ว่า เราจะต้องชดใช้กรรม เพื่อให้กรรมที่ติดตามเรามาได้หมดไป หนูก็มีจิตตั้งมั่น ว่าอยากจะใช้กรรม เพื่อที่ว่าจะได้ไม่ต้องมาเกิดอีกแล้ว เพื่อที่จะได้ไป

ถ้าเป็นไปได้ตามที่ตั้งใจ ก็คือ อยากเข้าสู่ถึงพระนิพพาน
ในปัจจุบันชาตินี้... ..ขอโทษค่ะ รู้สึกตื่นตัน แล้วก็ปิติ ที่
จะได้ถาม... ..

ค่ะ ที่นี้ถ้าเกิดว่า เราจะต้องใช้กรรม อย่างที่หนูเคยเจอ
เช่น กรณีที่เรามียุ่งลายมากัด ตอนที่เราปฏิบัติธรรม คือ
หนูก็เห็นแล้ว ว่าเป็นยุ่งลาย แต่จิตหนูคิดว่า นี่แหละเรา
จะใช้กรรมให้กับเขา จะได้ไม่ต้องติดตามกันไปอีก หนูก็
ยอมให้เขากัด ก็คิดว่า อาจจะไม่ทำให้เราถึงขั้นเป็น
ไข้เลือดออก แต่ก็ให้เราได้ใช้กรรมบางส่วนไป แล้วก็เอา
มือปิดเขากออกไป แล้วก็แผ่เมตตาให้กับเขา ณ ตรงนั้น
หนูก็คิดว่า เพราะเราตั้งใจว่าเราอยากใช้กรรมให้กับ
เขา หากเราเคยทำกรรมอันใดให้กับเขาไว้ ไม่ว่าจะใน
อดีตชาติ หรือปัจจุบันชาตินี้ แต่พอเรากลับมา ก็มาป่วย
เป็นไข้เลือดออกจริง ๆ ก็คือการใช้กรรม ถูกไหมคะท่าน
อาจารย์?

ท่านอาจารย์ :

คิดเองหมดเลย แต่พระธรรมที่ทรงแสดงไว้ แสดงว่า
อย่างไร? มีคำว่า กรรม ใช้กรรม มีคำว่า ปฏิบัติ มีคำว่า
อยากจะถึงนิพพาน ทั้งหมด เป็น "คำที่เรายังไม่รู้จัก" จะ
ไปถึงนิพพานใช่ไหม? นิพพาน คืออะไร?

ท่านผู้ถาม :

นิพพาน ก็คือ เราไม่ต้องกลับมาเกิดอีกแล้วค่ะ

ท่านอาจารย์ :

นั่นสิคะ ยังไงล่ะคะ? ถึงจะไม่เกิดอีก? เหตุอะไร ที่จะทำให้ไม่เกิด? เหตุอะไร ที่จะทำให้ถึงนิพพาน? ไม่ใช่เพราะอยาก และ ไม่รู้ เพราะฉะนั้น ทั้งหมดนี้ "คิดเอง"

ถ้าเราเริ่มศึกษาพระธรรมเมื่อไหร่ เราจะรู้ว่า "คิดเอง" ผิด เพราะว่า เราไม่สามารถจะเข้าใจจริง ๆ ในแต่ละคำ อย่างคำว่า "นิพพาน" มาจากคำว่า "นิ-วานะ" หมายถึง ดับกิเลส ดับโลภะ เราไม่รู้เลย แต่เราอยากถึง แล้วจะดับได้อย่างไร? ถ้าเป็น "เรา" ไม่มีทาง เพราะการ "เป็นเรา" ก็ผิดแล้ว ไม่รู้จักธรรมะเลย เพราะฉะนั้น ทางที่ดีที่สุด ปลอดภัยที่สุด ฟังใคร ที่จะไม่ผิด

ท่านผู้ถาม :

ฟังตัวเราค่ะ

ท่านอาจารย์ :

ผิดเลย

ท่านผู้ถาม :

ผิดหรือคะ?

ท่านอาจารย์ :

พระรัตนตรัย ลืมไม่ได้เลย ที่ฟังจริง ๆ คนอื่น ฟังไม่ได้ ความเห็นของคนอื่น ก็ไม่ใช่พระพุทธรัตตะ พระธรรมรัตนตะ พระสังฆรัตนตะ เพราะฉะนั้น ถ้าไม่มีการศึกษา ไม่มีใครจะเข้าใจธรรมะได้เลย เพราะว่าธรรมะ ลึกซึ้งมาก ถ้าศึกษาแล้วจะรู้เลย เราเป็นใคร? พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นใคร? ห่างไกลกันแค่ไหนคะ? ยิ่งกว่าฟ้า กับ น้ำ แล้วเราจะคิดเอง ยังไง ๆ ก็ผิดแน่ ๆ เท่ากับว่า เราไม่ได้ฟังพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตามที่บอกไว้คือฟังตนเอง ใช่มั้ย?

มีคำที่แสดงไว้ว่า ท่านพระอานนท์ ก็กราบทูลพระผู้มีพระภาคฯ ว่า ผู้ที่จะรู้แจ้งธรรมะ เพราะฟังพระธรรมครั้งหนึ่ง และฟังตัวเองครั้งหนึ่ง พระพุทธเจ้าตรัสว่า ไม่ใช่ ทั้งหมด คือ ฟังพระธรรม พระพุทธองค์ พระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นกัลยาณมิตร เพราะเหตุว่า ถ้าไม่มีการฟังพระธรรมเลย ฟังอะไร ฟัง "ความไม่รู้" ของเรานั่นเอง!! จะ "เริ่มมี" พระธรรมเป็นที่ฟัง พระพุทธเจ้าเป็นที่ฟัง พระสังฆรัตนะเป็นที่ฟัง เมื่อไหร่?

ท่านผู้ถาม :

เมื่อเราได้ฟังธรรม

ท่านอาจารย์ :

เมื่อฟังแล้ว ต้องเข้าใจด้วย ปฏิบัติ คืออะไร? ปฏิบัติธรรม ใช่มั้ย?

ท่านผู้ถาม :

เพื่อให้เกิดปัญญา

ท่านอาจารย์ :

ปฏิบัติยังไง?

ท่านผู้ถาม :

ก็คือ รักษาศีลค่ะ

ท่านอาจารย์ :

แล้วศีล จะทำให้รู้อะไร? แล้ว อะไรเป็นศีล? ทั้งหมด มีใน
พระไตรปิฎก เราจะไม่ผิดเลย ถ้าได้ศึกษา ละเอียดอย่าง
ยิ่ง ตรงที่สุดกับสภาพธรรมะที่กำลังมีในขณะนี้!! เป็น
เครื่องยืนยันว่า ไม่ผิดจากสิ่งที่มี ที่กำลังปรากฏ

แต่ว่า รู้ละเอียดลึกซึ้ง จึงทำให้สามารถเข้าถึงความหมาย
ของคำว่า อนัตตา "ไม่ใช่เรา" ที่จะไปถึงนิพพาน "ไม่ใช่
เรา" ที่ใช้กรรม "ไม่ใช่กู" เป็นเจ้ากรรมนายเวร ของ
เรา เพราะฉะนั้น ยังไม่มีพระรัตนตรัย เป็นที่พึ่ง จนกว่าจะ
ได้เข้าใจธรรมะ

ท่านผู้ถาม :

ขอบพระคุณค่ะ

ท่านอาจารย์ :

มีตัวเองเป็นที่พึ่ง พึ่งอย่างไร?

ท่านผู้ถาม :

คือหนูแค่คิดว่า การที่เราพึ่งตัวเอง ก็คือ เราไม่ไปทำให้
ผู้อื่นเดือดร้อน เราคิดว่า หากสิ่งที่เราทำได้ เราปฏิบัติ
ด้วยตัวเอง แล้วเราไม่ก่อความเดือดร้อนให้ผู้อื่น รักษา
ศีล มีวินัย ในตัวเราเอง อะไรอย่างนี้ค่ะ ก็คือ การที่เราพึ่ง
ตัวเอง ปฏิบัติใจ บวชใจตัวเอง อะไรอย่างนี้ค่ะ

ท่านอาจารย์ :

บวชใจตัวเอง ทำอย่างไร?

ท่านผู้ถาม :

ก็อย่างเช่น ถ้าอยู่บ้าน เราก็ต้องละความโกรธ หรือว่า...

ท่านอาจารย์ :

เก่งมาก เก่งมากเลย

ท่านผู้ถาม :

(หัวเราะ) เวลาคุยกับคุณแม่ เรายังจะชอบทะเลาะกับ
คุณแม่...

- ท่านอาจารย์ : (หัวเราะ) เก่งมากเลย ละได้หรือคะ? เกิดแล้ว ดับแล้ว ละ
อย่างไร?
- ท่านผู้ถาม : คือ เราก็รู้ พอมันเกิดปั๊บ แล้วเราก็ดับตอนนั้นเลย พอเรา
ปฏิบัติมาสัก... คือ หนูยังไม่ได้ปฏิบัติได้เยอะนะคะ แต่
หมายถึงว่า....
- ท่านอาจารย์ : เรารู้ เราดับ เป็น "อนัตตา" หรือเปล่า?
- ท่านผู้ถาม : เป็นค่ะ
- ท่านอาจารย์ : ไม่ใช่เลยคะ "เรา" เวลานี้ มี "เรา" ไหม?
- ท่านผู้ถาม : เวลานี้มีเรา ค่ะ
- ท่านอาจารย์ : พระพุทธเจ้า ตรัสว่าอย่างไร?
- ท่านผู้ถาม : ตัวเรา ไม่มีตัวตน
- ท่านอาจารย์ : ค่ะ แล้วไงคะ? เวลานี้ "มีเรา" ผิดหรือถูก?
- ท่านผู้ถาม : เพราะฉะนั้น ก็ต้องผิดค่ะ

ท่านอาจารย์ :

ธรรมะ เป็นเรื่อง "ตรง" ผู้ใดเป็น "ผู้ตรง" ผู้นั้นได้สาระจากพระธรรม แล้วต้องเป็นผู้ที่อาจหาญ กล้าหาญ ในทางที่จะรู้ว่า อะไรถูก อะไรผิด มิฉะนั้นแล้ว ละสิ่งที่ผิดไม่ได้ กล้าหาญ ที่จะอดทน ที่จะฟัง ที่จะเข้าใจ เพราะเหตุว่าปัญญา นำไปในกิจทั้งปวง ไม่ทำให้เดือดร้อน ไม่ทำให้เป็นทุกข์เลย แต่ถ้าไม่ใช่ปัญญา ความไม่รู้ ก็จะนำมาซึ่งความทุกข์ เพราะความติดข้อง และการยึดถือ เพราะ "ความเป็นเรา" ซึ่ง "ไม่มีเรา" ก็เข้าใจว่า "เป็นเรา" "เห็น" เมื่อถึงนี้ ดับหรือยัง?

ท่านผู้ถาม :

ดับแล้วค่ะ

ท่านอาจารย์ :

แล้ว "เรา" อยู่ไหน? กำลังเห็น คิดว่า "เราเห็น" ใช่ไหม? แต่ "เห็น" เกิดแล้วดับ ไม่กลับมาอีก ไม่เหลือเลยด้วย แล้ว "เรา" อยู่ไหน?

...เพราะฉะนั้น ความจริง ธรรมะ เป็นอย่างนี้ทุกอย่าง ไม่มีอะไรที่จะ เป็นเรา ได้เลย ถ้ารู้ความจริง "หลงติดข้อง ใน สิ่งที่ไม่มี" เพราะเข้าใจว่า ยังมีอยู่ แต่ทุกอย่าง ดับหมด เลย ไม่กลับมาอีกด้วย ต้องอาภาณ กัลหาณ ที่จะ เผชิญความจริง รู้ว่าความจริง เป็นอย่างนี้ ไม่เป็นอย่าง อื่น ถ้าเป็นปัญญาจริง ๆ จะโล่งใจ ไม่เดือดร้อน เพราะ ไม่ใช่เรา...

ท่านผู้ถาม : คือ หมายถึงว่า มันจะต้องไม่เกิดขึ้นเลย ความโกรธ หรือ ความ...

ท่านอาจารย์ : ทำยังไงหรือคะ? ไม่เกิดอีกเลย? ความโกรธไม่เกิดอีกเลย ได้อย่างไร? อะไร? จะไปทำให้ความโกรธไม่เกิดอีกเลย

ท่านผู้ถาม : นึกถึงพระรัตนตรัย ค่ะ

ท่านอาจารย์ : แค่นี้ก็ ความโกรธก็เกิดอีกได้คะ "ปัญญา" มี ๓ ชั้น ปรีชาปฏิบัติ ปฏิเวธ แต่ต้องเข้าใจให้ถูกต้อง อย่าใช้คำว่า "ปฏิบัติ" โดยไม่เข้าใจคำว่า "ปฏิบัติ" ถึงได้ถาม "ปฏิบัติธรรม" ทำยังไง?

ท่านผู้ถาม : เมื่อสักครู่นับบอกว่าไปปฏิบัติธรรม คือไปถือศีลเนกขัมมะ ค่ะ

ท่านอาจารย์ : เป็นยังไงคะ? เนกขัมมะ เนกขัมมะเป็นยังไง?

ท่านผู้ถาม : ถือศีล ๘ ค่ะ แล้วก็ นุ่งขาว ห่มขาว

- ท่านอาจารย์ : ไม่นั่งได้ไหม?
- ท่านผู้ถาม : คือ สำหรับความคิดตนเอง จริง ๆ หนูคิดว่า เราไม่จำเป็นต้องไปไหนเลย เราอยู่กับบ้าน เราก็ทำได้ แต่ คิดว่า...
- ท่านอาจารย์ : แล้วก็ไม่ต้องนั่งขาวได้ไหม?
- ท่านผู้ถาม : ใช่ค่ะ ไม่ต้องนั่งก็ได้
- ท่านอาจารย์ : แล้วทำ ทำไม?
- ท่านผู้ถาม : แต่ว่า ที่คิดว่า เราไป เราได้ที่ ที่สงบกว่าอยู่ที่บ้านคะ
- ท่านอาจารย์ : เพราะ "อยาก" ใช่ไหม?
- ท่านผู้ถาม : ก็ต้องมี "ความอยาก" นิดหนึ่ง ค่ะ
- ท่านอาจารย์ : แล้วจะ "ดับความอยาก" นั้นได้อย่างไร? พระพุทธศาสนาต้องไม่ลืมนะคะ พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงตรัสรู้ทุกสิ่ง ตามความเป็นจริง ถ้าศึกษาแล้วจะเข้าใจ แล้วก็จะมีพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่ง เมื่อ "เข้าใจ" จะ "นั่งขาว"ต่อไปไหม?

- ท่านผู้ถาม : (หัวเราะ) ถ้าหากมีเวลา ไปบ้างได้ไหมคะ?
- ท่านอาจารย์ : ที่ไหนก็ตามคะ จะนั่งขาวอีกไหม?
- ท่านผู้ถาม : (หัวเราะ) ถ้าหนูตอบ ก็เป็นการให้สัจจะ แต่ตัวหนูเอง บางครั้งมีเวลา หนูยัง...
- ท่านอาจารย์ : ไม่ใช่ค่ะ "เข้าใจ" ค่ะ "ปัญญา" นำไปในกิจทั้งปวง" ที่เป็น

เหตุ เป็นผล เป็นความจริง พิสูจน์ได้นี่คะ "นุ่งขาว" เพราะ
อะไร? ต้อง "เข้าใจ" ต้อง "ตรง" ถ้าไม่ตรง ก็เป็นอย่างนี้
ไม่มีทางถึงนิพพาน ไม่มีทางที่จะดับกิเลส เพราะ ไม่รู้จัก
กิเลส

ไม่รู้จักกิเลส แล้วจะดับกิเลสได้อย่างไร? เพราะฉะนั้น
คำถาม ถามเพื่อจะรู้ว่าเข้าใจจริง ๆ หรือเปล่า? อาจหาญ
ว่าเรื่อง ที่จะตรงต่อความจริงหรือเปล่า? กิเลส อยู่ที่สีดำ
หรือ? หรืออยู่ที่สีแดง สีเหลือง แล้วพอไปใส่สีขาว แล้ว
กิเลสหายไปหรือ?

ท่านผู้ถาม :

ไม่ค่ะ

ท่านอาจารย์ :

แล้วใส่ทำไม? นุ่งขาวทำไม?

ท่านผู้ถาม :

หนูเข้าใจแล้วค่ะ

ท่านอาจารย์ :

แล้วจะใส่สีขาวอีกไหม? จะนุ่งขาวอีกไหม?

ท่านผู้ถาม :

ไม่ค่ะ

ท่านอาจารย์ :

ถ้าเข้าใจก็จะได้ ดิฉันเคยถามคนที่นุ่งขาว บวชเนกขัมมะ
อะไรก็ตาม เชิญไปพูด ดิฉันก็ถามว่า แต่งสีขาวแล้วเป็น
ยังไงคะ? คำตอบ คือ สวยดี

ท่านผู้ถาม :

ขอบพระคุณค่ะ

- ท่านผู้ถาม :** พูดถึงเรื่องสีชาว คือ ตามความเข้าใจของตัวเอง คิดว่า มันเสมือนเครื่องแบบ ที่แต่ละที่ เขากำหนดขึ้นมา เพื่อ เหมือนกับว่า เป็นระเบียบของแต่ละที่ ว่าไปปฏิบัติธรรม แล้วเขาก็ให้แต่งชุดสีชาว เหมือนกับพระ คล้าย ๆ กับพระ ตรงที่ว่า ถ้าถือศีล ไม่ต้องใส่สีเหลืองก็ได้ แต่ทำไมต้องใส่ สีเหลือง เหมือนกันไหมคะ?
- ท่านอาจารย์ :** คนละเรื่องเลยคะ คนละเรื่องเลย
- ท่านผู้ถาม :** คือ ตามที่ตัวเองเข้าใจ ก็คือว่า ตามที่ต่าง ๆ เขากำหนด ว่า ให้ใส่ชุดสีชาว เหมือนกับรวบรวมว่า เป็นที่มาปฏิบัติ เหมือน ๆ กัน อะไรอย่างนี้
- ท่านอาจารย์ :** ต้องเหมือนกันด้วยหรือ?
- ท่านผู้ถาม :** ก็ ในแต่ละที่ เขาก็จะกำหนดการ...
- ท่านอาจารย์ :** นั่นสิคะ แต่ละที่นี้ ในพระไตรปิฎกมีไหม? ในพระไตรปิฎก มีสำนักปฏิบัติไหม? มีคนที่จะไปเฝ้าพระพุทธเจ้า แล้ว ต้องใส่สีชาวไหม?
- ท่านผู้ถาม :** ก็ไม่น่าจะมีนะคะ

- ท่านอาจารย์ : ไม่น่า? หรือ ไม่มี หรือ ต้องมี? หรือ ยังไง? ความจริง ค่ะ
- ท่านผู้ถาม : คือ อันนี้ เราไม่ได้ศึกษา
- ท่านอาจารย์ : พระพุทธเจ้า ไม่ได้จำกัด คนที่ไปเฝ้าเลย ว่าต้องแต่งตัว
อย่างไร
- ท่านผู้ถาม : แต่พระสงฆ์ นี่ต่างกันใช่มั้ยคะ?
- ท่านอาจารย์ : ต่างกันมาก เพศบรรพชิต ไม่ใช่เพศคฤหัสถ์
- ท่านผู้ถาม : ที่นี้ โดยทั่ว ๆ ไป ที่แต่งชุดสีขาว ที่เวลานี้ส่วนใหญ่ สำนัก
ต่าง ๆ ก็กำหนดขึ้นมา อย่างนี้
- ท่านอาจารย์ : เพื่ออะไร?
- ท่านผู้ถาม : คือ เข้าใจที่น้องเขาพูดว่า ถ้ารับปากแล้ว ก็จะเป็นการผิด
สัจจะ เพราะว่า ต่อไป จะไม่ใช่ชุดสีขาว

- ท่านอาจารย์ : สัจจะ คืออะไรด้วยค่ะ ทุกคำ ต้องเข้าใจ เขาบอกให้เรา
ไปขโมย เราบอกว่าไป แล้วเราก็ก็นั่นหรือคะ
สัจจะ?
- ท่านผู้ถาม : คงไม่ใช่แบบนี้
- ท่านอาจารย์ : เพราะฉะนั้น สัจจะ คือ อะไร?

ท่านผู้ถาม : เหมือนกับ เราให้คำมั่นไว้

ท่านอาจารย์ : แล้วถ้าเราพูดบอกว่า เราจะไปช่วยเขาโกง แล้วเราก็อทำ
อย่างนั้นหรือคะ สัจจะ?

ท่านผู้ถาม : ก็ไม่ใช่

ท่านอาจารย์ : ก็ไม่ใช่ เพราะฉะนั้น สัจจะ คือ อะไร? สัจจะ คือ ความ
จริงใจ ความตรงต่อพระธรรม ต่อความจริง ความจริง
เป็นอย่างไร ถ้าไม่ตรงต่อความจริง ผิดทันที เพราะไม่
ตรงต่อความจริง

ท่านผู้ถาม : คือ ก็เหมือนกับ เครื่องแบบสีขาวย เขากำหนดขึ้นมาเอง

ท่านอาจารย์ : ใคร? ไม่ใช่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าเลย แล้วเราเป็นใคร?
เราเป็นพุทธศาสนิกชน

ท่านผู้ถาม : แต่มันก็ไม่ใช่สิ่งที่ผิด ที่เขากำหนดขึ้นมา?

ท่านอาจารย์ : แต่เราลองคิด ถ้าเราไม่ใช่สีขาวย เราเข้าใจธรรมะ ได้
ไหม?

ท่านผู้ถาม : ได้ค่ะ

ท่านอาจารย์ : แล้วทำไมต้องใส่?

ท่านผู้ถาม : ก็เหมือนกับว่า เรา เหมือนกับน้อง เขาจะไปหาที่ปฏิบัติ
ธรรม ซึ่งคิดว่า จะสงบกว่าที่บ้าน

ท่านอาจารย์ : ที่ปฏิบัติธรรม? ปฏิบัติ คืออะไร? ถ้าไม่มีปัญญา ปฏิบัติได้ไหม? ลืมคิดข้อนี้หรือเปล่า? ไม่รู้อะไรเลยทั้งสิ้น แล้วไปปฏิบัติธรรมะ ถูกหรือ?

ท่านผู้ถาม : คือ เหมือนกับว่า เราคิดว่า เราไม่ใช่ผู้รู้ เราก็จะไปหาผู้รู้สอน

ท่านอาจารย์ : เพราะฉะนั้น ผู้รู้ ที่เราไปหา เป็นใคร?

ท่านผู้ถาม : คือ ถ้าไม่เริ่มต้น ก็ไม่รู้

ท่านอาจารย์ : นั่นสิคะ เราจะไปหา "ผู้รู้" แล้วเราจะรู้ไหม? ว่า "ผู้รู้" ที่เราจะไปหา เขารู้อะไร? ที่เราจะรู้ด้วย เราต้องรู้ว่าเขารู้อะไร ใช่มั้ย? ถ้าเราไม่รู้ ว่าเขารู้อะไร แล้วเราจะไปหาเขา แล้วเราจะรู้อะไร?

- ท่านผู้ถาม :** ก็ต้องมีปัญญา มีปัญญารู้ตรง ในสิ่งที่เราเห็น ในสิ่งที่เราฟัง ถูกต้องหรือเปล่าคะ?
- ท่านอาจารย์ :** เอาละ ปัญญา คือ ความรู้ ไซ้ไหม? รู้อะไร? แม้แต่คนที่จะไปปฏิบัตินี้ ต้องการรู้อะไร? เห็นไหม? ไม่มีความรู้ให้เลยสักอย่างเดียว ตอบได้ไหม? คนที่ไปปฏิบัติแล้ว แม้จะเพ่งไปก็ตาม แต่ ปฏิบัติ เพื่อรู้อะไร? ตอบได้ไหม? ไปปฏิบัติ เพื่อรู้อะไร? ตอบหน่อยสิคะ? ไปปฏิบัติ เพื่อรู้อะไร? ค่ะ เป็นเรื่องจริง เป็นเรื่องตรง ด้วย สัจจะ คือ ความจริง ต้อง ตรง ต่อความจริง เพราะฉะนั้น ไปปฏิบัติ เพื่อรู้อะไรคะ?

- ท่านผู้ถาม :** คือ หนูไปปฏิบัติ ก็เพื่อที่จะรู้ว่า ศิลที่เรจะต้องไปปฏิบัติ มีอะไรบ้าง?
- ท่านอาจารย์ :** ไม่ต้องไปก็รู้ค่ะ ไม่ต้องไปก็รู้ ว่าศิลปะมีอะไรบ้าง
- ท่านผู้ถาม :** คือ จริง ๆ ก็ทราบอยู่แล้ว แต่เมื่อไปอยู่ในการปฏิบัติ เราจะสามารถรักษาศิลได้อย่างมั่นคง มากกว่าที่เราอยู่ในปัจจุบันของเรา
- ท่านอาจารย์ :** แปลว่า สถานที่นั้น ทำให้เรามีศิลปะหรือ?
- ท่านผู้ถาม :** หนูไม่คิดอย่างนั้น
- ท่านอาจารย์ :** แล้วไปทำไม?
- ท่านผู้ถาม :** ก็ (หัวเราะ) คือ เพียงแค่ช่วงเวลาหนึ่ง อยากจะให้...
- ท่านอาจารย์ :** นั่นสิคะ คือ ต้องมีเหตุผลไฉนคะ ? ธรรมะ ต้องตรง และ

เป็นเหตุเป็นผล ถ้าไม่เป็นเหตุเป็นผล ไม่ใช่ธรรมะเลย ไป
ทำไม ก็ต้องรู้ว่า ไปทำไม ถ้าจะรักษาศีล ไม่ต้องไป ก็
รักษาได้ อยู่ที่ไหนก็รักษาศีลได้ ทำไมจะต้องไปที่นั่น แล้ว
รักษาศีล? แปลว่า อยู่ที่ไหน รักษาศีลไม่ได้

ท่านผู้ถาม :

ท่านอาจารย์ :

ขอโทษนะคะ อาจจะเป็นกำลังแสวงหา ในสิ่งที่ตนเองไม่รู้
ถูกต้อง แล้วแสวงหาอะไร? เห็นไหม? ธรรมะละเอียดมาก
ยิ่งละเอียด ยิ่งถูกต้อง เพราะว่า สามารถที่จะให้ความ
จริง ทุกอย่างยิ่งขึ้นได้ เพราะฉะนั้น แสวงหาอะไร?

ท่านผู้ถาม :

ท่านอาจารย์ :

ท่านผู้ถาม :

ท่านอาจารย์ :

คือหนูคิดว่า เมื่อเราไปปฏิบัติ ในขณะที่ปฏิบัติ เมื่อพระ
อาจารย์...

ยังค่ะ ยัง แสวงหาอะไร?

หนูต้องการมีปัญญา ค่ะ

ปัญญา รู้อะไร?

- ท่านผู้ถาม : ปัญญา รู้ความจริงที่ถูกต้อง
- ท่านอาจารย์ : ความจริงของอะไร?
- ท่านผู้ถาม : ความจริงที่ คือ จริง ๆ ทุกคนเกิดมา มีทุกข์ คือ มีกรรม ก็จะทำให้เกิดทุกข์ แต่ว่า เราแสวงหา เพื่อที่จะให้พ้นความทุกข์ค่ะ
- ท่านอาจารย์ : เพื่อจะรู้ความจริง หรือเพื่อให้พ้นทุกข์ โดยไม่รู้ความจริง?
- ท่านผู้ถาม : รู้ความจริง เพื่อให้พ้นทุกข์

- ท่านอาจารย์ : แสวงหาความจริง ใช่ไหม? เต็มใจ!!! จริงไหม?
- ท่านผู้ถาม : เต็มใจก็จริง
- ท่านอาจารย์ : แล้วจะรู้ความจริงของเต็มนี่ไหม? จะรู้ความจริงของเต็มนี่ ได้อย่างไร? ธรรมะมีคำตอบ ความจริงเป็นความจริง พระพุทธเจ้าทรงตรัสรู้ ทรงแสดง ไม่ใช่ให้เราหลงคิดเอง ผิด ๆ ถูก ๆ แต่ต้อง "ตรง" และ "จริง" จึงจะได้

- ท่านผู้ถาม : สาระจากพระธรรม ไม่เสียเวลาเปล่า เพราะฉะนั้น ต้อง "ตรง" และ "จริง" แล้วจะรู้ความจริงเดี๋ยวนี้อย่างไร?
- ท่านอาจารย์ : โดยใช้ปัญญา ใช่มั้ยคะ?
- ท่านผู้ถาม : จะมีปัญญาได้อย่างไร? ไม่ใช่ข้อ เดี๋ยวนี มีสิ่งที่มีจริง ๆ แล้วจะรู้ความจริง ได้อย่างไร?
- ท่านผู้ถาม : เมื่อเข้าใจ ค่ะ
- ท่านอาจารย์ : แล้วจะเข้าใจได้อย่างไร?
- ท่านผู้ถาม : เมื่อได้ฟัง สิ่งที่ถูกต้อง
- ท่านอาจารย์ : ฟังแล้ว เข้าใจไหม?
- ท่านผู้ถาม : ตอนนี้ฟังแล้ว เข้าใจแล้วค่ะ
- ท่านอาจารย์ : นั่นคือ "รู้ความจริง" เพราะ "ฟัง" ไม่ใช่เพราะไปที่ไหน ไม่ใช่เพราะ นุ่งขาว ห่มขาว ต้องรู้ให้ตรงค่ะ ไปหลงทำ สิ่งที่ไม่ตรง ทำไม?

ท่านผู้ถาม : แต่อย่างทีหนูไป ส่วนหนึ่งก็คือว่า เรามีพระสงฆ์ผู้ปฏิบัติ ปฏิบัติชอบ ที่เราได้ฟังธรรม เหมือนที่หนูฟังท่านอาจารย์ อย่างนี้ละค่ะ

ท่านอาจารย์ : เพราะฉะนั้น ไปแล้ว เข้าใจอะไร?

ท่านผู้ถาม : ก็ไปฟังท่าน ให้เราเกิดปัญญา ที่ถูกต้อง

ท่านอาจารย์ : ปัญญา รู้อะไรคะ? ปัญญา รู้อะไร?

ท่านผู้ถาม : รู้ความจริงค่ะ เพื่อที่จะหลุดพ้นได้

ท่านอาจารย์ : ความจริงของอะไร? แล้ว หลุดพ้นจากอะไรคะ? ไปแล้วรู้ อะไร? เห็นไหม? ไปแล้วรู้ ตามที่ต้องการรู้หรือเปล่า? ต้องการรู้ความจริง เพื่อหลุดพ้น หลุดพ้นจากอะไร? ก็ไม่รู้ เลย!!!

...แต่รู้ไหม? ว่าเดี๋ยวนี้ไม่หลุดพ้น จากอะไร? เพราะอะไร? "กำลังเห็น" ไม่หลุดพ้นจากการยึดถือเห็น "ว่าเป็นเรา" เพราะฉะนั้น จะหลุดพ้นจากการยึดถือเห็น "ว่าเป็นเรา" ได้อย่างไร? ไม่ใช่ไปนั่งขาว ห่มขาว!!! แต่ต้องเป็นความเข้าใจจริง ๆ ในพระธรรมที่ทรงแสดง ๔๕ พรรษา ไม่ใช่ "คำของคนอื่น" แต่ เป็นคำจริง และความเข้าใจ คือ การรู้ความจริง ของสิ่งที่กำลังปรากฏ จึงชื่อว่า "ปัญญา" หรือ "เข้าใจถูก"...

...ต้องมีสิ่งที่กำลังรู้ถูกต้อง ว่า "เห็น" ขณะนี้ เกิดแล้วดับ นี่คือ ความจริง จนกว่าปัญญา จะรู้ความจริงอย่างนี้ เข้าใจจริง ๆ อย่างนี้ แต่ถ้าไม่รู้อย่างนี้ ก็ไม่รู้เลยว่า ขณะนี้ กำลังยึดถือ "เห็น" ว่า "เป็นเรา" เต็มที่ ไม่มีทางที่จะละคลายเลย ไม่มีการเข้าใจธรรมะ ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่ละเล็กทีละน้อย หนทางเดียว ไม่ใช่หนทางอื่น!!!!...

...เวลาที่ดิฉันไปที่เขาบวช อะไรระคะ ซีพราหมณ์ เนกขัมมะ
ดิฉันก็ไม่ได้ใส่สีขาวไป เพราะต้องทำทุกอย่างทุกอย่าง ตรง
ตามความเป็นจริง ไม่ใช่ระเบียบ ที่ใครจะจัดขึ้น แล้วก็
กล่าวว่า เมื่อทำอย่างนี้แล้ว จะมีปัญญา ก็ไม่ใช่ ถ้าจะว่า
มีศีล ศีลที่ไหนก็ได้ ไม่ใช่ว่าจะมีศีลตรงนั้น ตรงอื่นไม่
มี แล้วก็ เป็นเรื่อง "ติด" หรือเป็นเรื่อง "ละ" ? เป็นเรื่องติด
แล้วเราก็ติด ต่อไป เพราะต้องตามเขา "เกรงใจอกุศล"
ซึ่งไม่ควรจะเกรงใจเลย "อกุศล" ก็แล้วแต่ธรรมาศัย
มิดะนั้น จะไม่มีพวกเดียรถียเลย ในสมัยพุทธกาล ประสูติ
ตรัสรู้ แสดงธรรม แต่คนเห็นผิด ก็เห็นผิดต่อไป ถ้าเริ่ม
เห็นผิดแล้ว ความเห็นผิดนั้น จะยิ่งอกงามไปพลุลย์ต่อไป
เพราะว่า ไม่ตรง ตั้งแต่ต้น...

มหาสติปัฏฐานสูตร

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ทางนี้เป็นที่ไปอันเอก เพื่อความหมดจดวิเศษ ของสัตว์ทั้งหลาย เพื่อความก้าวล่วงซึ่งความโศกและความรำไร เพื่ออัสดงค์ ดับไปแห่งทุกข์และโทมนัส เพื่อบรรลุญาณธรรม เพื่อกะทำพระนิพพานให้แจ้ง ทางนี้คือสติปัฏฐาน (ธรรมเป็นที่ตั้งแห่งสติ) ๔ อย่าง. สติปัฏฐาน ๔ อย่างเป็นไฉน.

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ย่อมพิจารณาเห็นกายในกายเนื่อง ๆ อยู่ มีความเพียรให้กิเลสเร่าร้อน มีสัมปชัญญะ มีสติ นำอภิชฌา และโทมนัส (ความยินดียินร้าย) ในโลกเสียให้พินาศ เธอย่อมพิจารณาเห็น เวทนาในเวทนาเนื่อง ๆ อยู่ มีความเพียรให้กิเลสเร่าร้อน มีสัมปชัญญะ มีสติ นำอภิชฌาและโทมนัสในโลกเสียให้พินาศ เธอย่อมพิจารณาเห็นจิตในจิตเนื่อง ๆ อยู่ มีความเพียรให้กิเลสเร่าร้อน มีสัมปชัญญะ มีสติ นำอภิชฌา และโทมนัสในโลกเสียให้พินาศ เธอย่อมพิจารณาเห็น ธรรมในธรรมเนื่อง ๆ อยู่ มีความเพียรให้กิเลสเร่าร้อน มีสัมปชัญญะ มีสติ นำอภิชฌาและโทมนัสในโลกเสียให้พินาศ.

พระสูตรตันตปิฎก ทีฆนิกาย มหาวรรค เล่ม ๒ ภาค ๒ หน้าที ๒๐๙

กราบเท้าบูชาคุณ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่เคารพยิ่ง
ขออนุโมทนาในกุศลศรัทธาของ คุณทักษพล คุณจริยา และคุณศิริพล เจียมวิจิตร
และขออนุโมทนาในกุศลจิตของทุก ๆ ท่านครับ

